ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 14ης Σεπτεμβρίου 2004*

Στην υπόθεση Τ-290/02,

Associazione Consorzi Tessili (Ascontex), εκπροσωπουμένη από τους P. Mbaya Kapita και L. Denis, avocats, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τους C. Giolito και L. Flynn, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

που έχει ως αντικείμενο αίτηση περί ακυρώσεως της αποφάσεως C(2002) 1702 της Επιτροπής, της 12ης Ιουλίου 2002, με την οποία ακυρώθηκε η χρηματοδότηση FEDER 97.05.10.001 που χορηγήθηκε στην προσφεύγουσα με την απόφαση SG(98) D/2251, της 18ης Μαρτίου 1998, και διατάχθηκε η απόδοση του προκαταβληθέντος από την Επιτροπή ποσού στο πλαίσιο προγράμματος σχετικού με την οργάνωση διεθνούς εκθέσεως στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας και της ενδύσεως στο Κάπρι (πρόγραμμα Eurespirit),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Pirrung, πρόεδρο, A. W. H. Meij και N. J. Forwood, δικαστές,

γραμματέας: I. Νάτσινας, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 4ης Μαΐου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

1 Με ψήφισμά του της 22ας Νοεμβρίου 1993 για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και της βιοτεχνίας, και για την ανάπτυξη της απασχόλησης (ΕΕ C 326, σ. 1), το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να προβεί σε δοκιμή του σχήματος των συναντήσεων, οι οποίες διοργανώνονται με πρωτοβουλία μεγάλων επιχειρήσεων προκειμένου να έρχονται σε επαφή με μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) με σκοπό τη μεταξύ τους συνεργασία.

2 Βάσει του ψηφίσματος αυτού, η Επιτροπή κατάρτισε στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής και της κοινοτικής πρωτοβουλίας ΜΜΕ (IC PME) πρόγραμμα σχετικό με την τεχνική και οικονομική υποστήριξη των εκθέσεων αγοραστών «IBEX» (International Buyers' Exhibition) για την περίοδο 1996-1999. Οι εκθέσεις αυτές έχουν σκοπό την υποστήριξη των μεγάλων επιχειρήσεων κατά την αναζήτηση συνεργατών από τον χώρο των ΜΜΕ και τη δημιουργία για τις ΜΜΕ ευκαιριών απευθείας επαφών με τις μεγάλες επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους. Οι εκθέσεις αυτές οργανώνονται είτε για συγκεκριμένους κλάδους (αυτοκινήτων, ηλεκτρονικών, υφαντουργίας κ.λπ.) είτε για ορισμένη κατηγορία επιχειρήσεων (ΜΜΕ υψηλής τεχνολογίας, βιοτεχνίας κ.λπ.).

3 Οι κανόνες λειτουργίας των εκθέσεων IBEX και οι προϋποθέσεις χορηγήσεως οικονομικής και συναφούς ενισχύσεως περιλαμβάνονται στο «vade-mecum IBEX-ICPME» (στο εξής: vade-mecum) της Επιτροπής. Κατά το κείμενο αυτό, ο οργανωτής μιας εκθέσεως αγοραστών πρέπει να πληροί, μεταξύ άλλων, τις εξής ουσιαστικές και τυπικές προϋποθέσεις: πρέπει η έκθεση να οργανώνεται σε περιοχή επιλέξιμη για χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία, να συμμετέχουν σε αυτήν ΜΜΕ επίσης επιλέξιμες προς τον σκοπό αυτόν, να ακολουθείται συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και να τηρούνται τα διάφορα στάδια. Δεδομένου ότι η επιλογή των συνεργατών θεωρείται κεφαλαιώδης για την επιτυχία της εκθέσεως, πρέπει να εκτίθεται λεπτομερώς η μέθοδος εργασίας κάθε συνεργάτη. Ο οργανωτής οφείλει να υποβάλλει φάκελο σχετικό με το πρόγραμμά του, καθώς και διάφορες εκθέσεις.

4 Συγκεκριμένα, τέσσερις τουλάχιστον μήνες πριν από την εκδήλωση και μετά την έναρξη του σταδίου προσεγγίσεως των ΜΜΕ, πρέπει να διαβιβάζεται στην Επιτροπή προσωρινή έκθεση στην οποία εκτίθεται η πραγματοποίηση των τριών πρώτων σταδίων του προγράμματος. Η έκθεση αυτή πρέπει να περιέχει, μεταξύ άλλων, τον κατάλογο των ήδη εγγεγραμμένων επιχειρήσεων. Η καταβολή της δεύτερης από τις τέσσερις δόσεις της οικονομικής ενισχύσεως τελεί υπό την έγκριση της εκθέσεως αυτής από την Επιτροπή.

5 Στο vade-mecum διευκρινίζεται ότι, ως αντιπαροχή προς τη δέσμευση της Επιτροπής να παράσχει την οικονομική της υποστήριξη, ο οργανωτής δεσμεύεται

να τηρήσει τις ως άνω υποχρεώσεις με τη «δήλωση λήπτη οικονομικής ενισχύσεως» (στο εξής: δήλωση λήπτη) που προσαρτάται στο vade-mecum. Βάσει των υποχρεώσεων αυτών, οφείλει, μεταξύ άλλων, να πραγματοποιήσει την εργασία όπως ακριβώς καθορίστηκε στην πρόταση βάσει της οποίας έγινε δεκτό το πρόγραμμα και να αναφέρει τις οικονομικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό. Οποιαδήποτε τροποποίηση του προγράμματος πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή και να εγκρίνεται από αυτήν. Σε περίπτωση υπερημερίας του οργανωτή κατά την παροχή υπηρεσιών (λαμβανομένων υπόψη και των προθεσμιών για την ολοκλήρωση των διαφόρων σταδίων), η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα διακοπής των πληρωμών και, ενδεχομένως, απαιτήσεως αποδόσεως των ήδη καταβληθέντων ποσών.

6 Η δήλωση λήπτη απαριθμεί τα οκτώ στάδια που πρέπει να περιλαμβάνει η επιδοτούμενη δράση, προσδιορίζει την κλιμάκωση της καταβολής της χορηγούμενης ενισχύσεως και υποχρεώνει τον λήπτη, μεταξύ άλλων, να αποποιηθεί την καταβολή της δεύτερης δόσεως της ενισχύσεως αν η ταχθείσα για το δεύτερο στάδιο προθεσμία — αυτό της προσεγγίσεως των ΜΜΕ οι οποίες θα μπορούσαν να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μεγάλων επιχειρήσεων που έχουν ήδη προσδιοριστεί και που έχουν εκφράσει τις ανάγκες αυτές — δεν έχει τηρηθεί. Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα μειώσεως του ποσού της επιδοτήσεως αν θεωρήσει ότι δεν επιτεύχθηκαν οι εξαγγελθέντες στόχοι.

7 Κατά τον κρίσιμο για την επίδικη υπόθεση χρόνο, ήτοι την περίοδο 1997-2002, το κανονιστικό πλαίσιο των εκθέσεων IBEX συνίστατο κατ' ουσίαν στον κανονισμό (ΕΟΚ) 4253/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 όσον αφορά τον συντονισμό των παρεμβάσεων των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των λοιπών υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ L 374, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2082/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 20, στο εξής: κανονισμός 4253/88), και στον κανονισμό (ΕΟΚ) 4254/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 374, σ. 15), όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2083/93 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1993 (ΕΕ L 193, σ. 34).

8 Όπως ορίζεται στο άρθρο του 52, παράγραφος 1, ο κανονισμός (ΕΚ) 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΕ 1999, L 161, σ. 1), ο οποίος κατάργησε τον κανονισμό 4253/88 από 1ης Ιανουαρίου 2000, δεν θίγει τη συνέχιση ούτε την τροποποίηση, συμπεριλαμβανομένης της ολικής ή μερικής καταργήσεως, παρεμβάσεως που έχει εγκριθεί από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή βάσει του εν λόγω κανονισμού ή κάθε άλλης νομοθεσίας που ρύθμιζε την παρέμβαση αυτή κατά την 31η Δεκεμβρίου 1999.

9 Το άρθρο 14 του κανονισμού 4253/88, με τίτλο «Επεξεργασία των αιτήσεων συνδρομών», στην παράγραφο 1, πρώτη περίοδο, προβλέπει τα εξής:

«Οι αιτήσεις συνδρομών [...] συντάσσονται από τις αρμόδιες αρχές που ορίζουν τα κράτη μέλη σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό ή άλλο επίπεδο και υποβάλλονται στην Επιτροπή από το κράτος μέλος ή από οποιονδήποτε οργανισμό τον οποίο, ενδεχομένως, ορίζει για το σκοπό αυτό.»

10 Κατά το άρθρο 21, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του ίδιου κανονισμού, «[η] πληρωμή της χρηματοδοτικής συνδρομής [...] απευθύνεται στην αρμόδια προς τούτο αρχή που ορίζεται στην αίτηση που υποβάλλει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος».

11 Το άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88, με τίτλο «Μείωση, αναστολή και ακύρωση της συνδρομής», ορίζει τα εξής:

«1. Αν η εκτέλεση ενεργείας [...] δικαιολογεί τμήμα μόνο της χρηματοδοτικής συνδρομής που έχει χορηγηθεί, η Επιτροπή προβαίνει σε εξέταση της περιπτώσεως στα πλαίσια της εταιρικής σχέσεως, ζητώντας από το κράτος μέλος ή τις λοιπές αρμόδιες αρχές που αυτό ορίζει για την εκτέλεση της ενέργειας, να της υποβάλουν παρατηρήσεις εντός τακτής προθεσμίας.

2. Μετά την εξέταση αυτή, η Επιτροπή μπορεί να μειώσει ή αναστείλει τη συνδρομή για την εν λόγω ενέργεια [...] αν επιβεβαιωθεί ότι υπάρχει αντικανονικότητα και, ιδίως, σημαντική αλλαγή της φύσης ή των συνθηκών εκτέλεσης της ενέργειας [...] για την οποία δεν ζητήθηκε η έγκριση της Επιτροπής.

3. Κάθε ποσό το οποίο αποτελεί αντικείμενο απαίτησης ως αχρεωστήτως καταβληθέν πρέπει να επιστρέφεται στην Επιτροπή [...]»

Ιστορικό της υποθέσεως

12 Στις 29 Σεπτεμβρίου 1997, η προσφεύγουσα, η οποία είναι ένωση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εκπροσωπούσα τα συμφέροντα του κλάδου της ιταλικής κλωστοϋφαντουργίας, υπέβαλε στην Επιτροπή αίτηση για τη χορήγηση οικονομικής ενισχύσεως για την οργάνωση εκθέσεως αγοραστών IBEX στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας και της ενδύσεως με τίτλο «Eurespr'it», η οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί αρχικά στις 19, 20 και 21 Οκτωβρίου 1998, στη συνέχεια, όμως, μετατέθηκε για τις 22, 23 και 24 Μαρτίου 1999, στο Κάπρι (Ιταλία).

13 Με απόφαση της 18ης Μαρτίου 1998, η Επιτροπή ενέκρινε επιχορήγηση προς την προσφεύγουσα της τάξεως του 50 % των επιλέξιμων για κοινοτική χρηματοδότηση εξόδων του προγράμματος με ανώτατο όριο της συνεισφοράς αυτής το ποσό των 500 000 ECU. Στην απόφαση είχε επισυναφθεί έντυπο δηλώσεως λήπτη. Επιπλέον, στην προσφεύγουσα διαβιβάστηκε ένα vade-mecum.

14 Βάσει του vade-mecum και της αποφάσεως της 18ης Μαρτίου 1998, η προσφεύγουσα υπέγραψε και απέστειλε στην Επιτροπή, στις 28 Απριλίου 1998, τη δήλωση λήπτη. Με τη δήλωση αυτή δεσμεύτηκε, μεταξύ άλλων, να

χρησιμοποιήσει την οικονομική ενίσχυση αποκλειστικώς για τον σκοπό που είχε περιγράψει στην από 29 Σεπτεμβρίου 1997 αίτησή της για το πρόγραμμα Eurespri t. Το πρόγραμμα αυτό προέβλεπε, κατ' ουσίαν, ότι η εν λόγω έκθεση IBEX έπρεπε να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την προσέγγιση 60 έως 70 μεγάλων επιχειρήσεων διεθνούς φήμης ως ενδεχόμενων εντολέων (ARMANI, VERSACE, MARKS & SPENCER κ.λπ.) με 300 έως 350 ΜΜΕ ως ενδεχόμενους υπεργολάβους και να εγκαθιδρύσει δίκτυο οικονομικής συνεργασίας στους κλάδους της κλωστοϋφαντουργίας και της ενδύσεως.

15 Αφού παρέλαβε τη δήλωση λήπτη, η Επιτροπή κατέβαλε στην προσφεύγουσα προκαταβολή ύψους 200 000 ευρώ (40 % του συμφωνηθέντος ανώτατου ορίου). Στη συνέχεια, αποδείχθηκε ότι το πρόγραμμα Eurespri t δεν εξελισσόταν όπως είχε προβλεφθεί και η κυριότερη δυσκολία οφειλόταν, κατά δηλώσεις της προσφεύγουσας, στην έλλειψη εκδηλώσεως ενδιαφέροντος εκ μέρους των επιχειρήσεων του κλάδου.

16 Στο διάστημα μεταξύ Νοεμβρίου 1998 και Ιανουαρίου 2002, η προσφεύγουσα και η Επιτροπή αντάλλαξαν πολυάριθμες επιστολές και συναντήθηκαν πολλές φορές προκειμένου να συζητήσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν κατά την υλοποίηση του προγράμματος. Στο πλαίσιο αυτό, η προσφεύγουσα επέστησε εξαρχής, με επιστολή της 22ας Δεκεμβρίου 1998, την προσοχή της Επιτροπής στη «δυσκολία προσελκύσεως εντολέων», ήτοι μεγάλων επιχειρήσεων του χώρου της κλωστοϋφαντουργίας και της ενδύσεως, και πρότεινε να μετατεθεί για δύο μήνες αργότερα η ημερομηνία της οργανώσεως της εκθέσεως στο Κάπρι.

17 Με επιστολή της 21ης Ιανουαρίου 1999, η Επιτροπή ζήτησε, μεταξύ άλλων, από την προσφεύγουσα να της διαβιβάσει τον κατάλογο των εντολέων και των οριστικώς εγγεγραμμένων «υπεργολάβων» ΜΜΕ (ταξινομημένων κατά κράτος μέλος και κατά επιλέξιμη προς χρηματοδότηση από πόρους διαρθρωτικών ταμείων περιοχή), καθώς και τον συνολικό αριθμό των ήδη προγραμματισμένων επαφών. Με επιστολή της 22ας Μαρτίου 1999, η προσφεύγουσα περιορίστηκε στο να διευκρινίσει το αίτημά της περί μεταθέσεως του χρόνου της εκθέσεως, προτείνοντας ως νέες ημερομηνίες τις 25, 26 και 27 Οκτωβρίου 1999.

18 Σε απάντηση αυτού του αιτήματος περί τροποποιήσεως, η Επιτροπή απέστειλε στις 6 Μαΐου 1999 στην προσφεύγουσα τηλεομοιοτυπία εν όψει ενδεχόμενης τροποποιήσεως της αποφάσεως περί χορηγήσεως της ενισχύσεως της 18ης Μαρτίου 1998, με την οποία εφιστούσε την προσοχή της προσφεύγουσας στο πρόγραμμα μιας άλλης εκδηλώσεως IBEX του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας στις 22 και 23 Νοεμβρίου 1999 στο Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο), η οποία είχε επίσης επιχορηγηθεί με κοινοτικούς πόρους, και την καλούσε να έρθει σε επαφή με τους οργανωτές της εκδηλώσεως αυτής προκειμένου να αποφευχθεί η οργάνωση δύο εκθέσεων με το ίδιο αντικείμενο. Η Επιτροπή παρακάλεσε να της γνωστοποιηθούν τα μέτρα συντονισμού που είχαν ληφθεί προκειμένου να μπορέσει να ολοκληρώσει τη διαδικασία αλλαγής της ημερομηνίας διεξαγωγής του προγράμματος Euresprit. Στις 4 Ιουνίου 1999, η Επιτροπή απηύθυνε υπενθύμιση στην προσφεύγουσα και στη συνέχεια, με επιστολή της 19ης Ιουλίου 1999, επανέλαβε το αίτημά της περί διευκρινίσεως των ληφθέντων από την προσφεύγουσα μέτρων για τον συντονισμό του προγράμματός της με αυτό του Λονδίνου. Με την επιστολή της, η Επιτροπή ανέφερε για πρώτη φορά ότι, καθόσον δεν είχε λάβει τις πληροφορίες που θα της επέτρεπαν να εγκρίνει την αλλαγή της ημερομηνίας διεξαγωγής της εκθέσεως Euresprit, αντιμετώπιζε σοβαρά το ενδεχόμενο να απαιτήσει την απόδοση της ήδη καταβληθείσας επιχορηγήσεως.

19 Η προσφεύγουσα αντέδρασε υποβάλλοντας, στις 21 Ιουλίου 1999, έκθεση περί της προόδου του προγράμματος. Η έκθεση αυτή, ωστόσο, δεν περιείχε τις πληροφορίες που ζητούσε η Επιτροπή, ήτοι τον κατάλογο των εντολέων και των οριστικώς εγγεγραμμένων ΜΜΕ, τον συνολικό αριθμό των προγραμματισμένων επαφών και τη διευκρίνιση σε σχέση με τον συντονισμό μεταξύ της εκθέσεως της προσφεύγουσας και αυτής του Λονδίνου. Με επιστολή της 11ης Αυγούστου 1999, η Επιτροπή, αφού υπενθύμισε τα κενά αυτά, ζήτησε από την προσφεύγουσα να της παράσχει τις εν λόγω πληροφορίες έως τις 5 Σεπτεμβρίου 1999, αν δεν ήθελε να προβεί η Επιτροπή σε ανάκτηση της επιχορηγήσεως.

20 Με επιστολή της 16ης Σεπτεμβρίου 1999, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι είχε πληροφορηθεί από τον οργανωτή της εκθέσεως του Λονδίνου ότι η εν λόγω έκθεση επρόκειτο να πραγματοποιηθεί όχι στις 22 και 23 Νοεμβρίου 1999, αλλά την άνοιξη του 2000. Συνημμένως στην επιστολή αυτή απέστειλε έναν κατάλογο με τα ονόματα, τις διευθύνσεις και τον κλάδο δραστηριοποιήσεως 16 εντολέων και 28 υπεργολάβων. Από αυτόν προκύπτει ότι καμία συνάντηση δεν είχε οριστεί ακόμη μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών επιχειρηματιών.

21 Στις 18 Οκτωβρίου 1999, η προσφεύγουσα διαβίβασε στην Επιτροπή έκθεση με το νέο πρόγραμμα της εκδηλώσεως και προσθήκες σε σχέση με το αρχικό πρόγραμμα, προτείνοντας να μετατεθεί η εκδήλωση για τις 6, 7 και 8 Απριλίου 2000.

22 Η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι η έκθεση δεν είχε λάβει χώρα όπως είχε προβλεφθεί και ότι κανένα από τα νέα στοιχεία δεν εγγυάτο την πραγματοποίησή της σε νέα ημερομηνία, πληροφόρησε με επιστολή της 14ης Δεκεμβρίου 1999 την προσφεύγουσα ότι, αν δεν της υπέβαλλε μέχρι τις 15 Ιανουαρίου 2000 κατάλογο των εντολέων και των ΜΜΕ σύμφωνο με το εγκριθέν πρόγραμμα (300 έως 350 ΜΜΕ και 60 έως 70 εντολείς), ο οποίος να περιλαμβάνει τα στοιχεία τους, ώστε η Επιτροπή να έχει τη δυνατότητα να έρθει σε επαφή μαζί τους, θα κινούσε τη διαδικασία ακυρώσεως της χορηγηθείσας χρηματοδοτικής συνδρομής. Αντίγραφο της επιστολής αυτής εστάλη στον αρμόδιο Ιταλό υπουργό.

23 Με την από 10 Ιανουαρίου 2000 απάντησή της, η προσφεύγουσα υπενθύμισε ότι η προετοιμασία της εκθέσεως αγοραστών Eurespirit είχε καταστήσει εμφανή «ορισμένα συγκεκριμένα εμπόδια στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας και της ενδύσεως, ο οποίος παραμένει σε μεγάλο βαθμό παραδοσιακός όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ πελατών και προμηθευτών», αλλά ότι η προτεινόμενη νέα οργάνωση μπορούσε να εγγυηθεί την επιτυχία της, δεδομένου ότι οι μεγάλες ευρωπαϊκές μάρκες είχαν εκφράσει την υποστήριξή τους. Διαβεβαίωσε ότι είχαν εγγραφεί ήδη περισσότεροι από 160 υπεργολάβοι και ότι η ενημέρωση των καταλόγων των συμμετεχόντων επρόκειτο να πραγματοποιηθεί μετά το τέλος Ιανουαρίου 2000. Με επιστολή της 10ης Απριλίου 2000, προσέθεσε ότι η νέα οργάνωση της πρωτοβουλίας της είχε στεφθεί με επιτυχία, καθόσον 50 μάρκες διεθνούς φήμης είχαν δηλώσει έτοιμες να συμμετάσχουν στην εκδήλωση. Στην επιστολή αυτή υπήρχε συνημμένος κατάλογος με τις επωνυμίες 22 επιχειρήσεων (AEFFE, HILTON VESTIMENTA, MOSCHILLO, ASPESI, LEVI'S, NIKE, κ.λπ.) και τα ονόματα 50 μαρκών που εκπροσωπούνται από τις ως άνω επιχειρήσεις. Κατά τα φαινόμενα δεν υπάρχει καμία αντιστοιχία μεταξύ του καταλόγου αυτού και του καταλόγου που επισυνήψε στην επιστολή της 16ης Σεπτεμβρίου 1999 (βλ. ανωτέρω, σκέψη 20).

24 Με επιστολή της 14ης Αυγούστου 2000, η Επιτροπή ακύρωσε την απόφαση περί χορηγήσεως στην προσφεύγουσα της επιχορηγήσεως των 500 000 ευρώ και διέταξε την επιστροφή του προκαταβληθέντος ποσού.

25 Με την από 18 Σεπτεμβρίου 2000 απάντησή της, η προσφεύγουσα κατηγόρησε την Επιτροπή ότι δεν είχε αντιδράσει στις προτάσεις της περί τροποποιήσεως του προγράμματος. Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι, παρότι η έκθεση δεν πραγμα-

τοποιήθηκε, είχε πάντως γίνει σχετικώς εντατική προετοιμασία μέχρι το καλοκαίρι του 2000, η οποία είχε δημιουργήσει έξοδα. Με τρεις διαδοχικές επιστολές της 19ης Μαρτίου και της 5ης Ιουλίου 2001, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι η τελική ανάλυση έπρεπε να λάβει υπόψη τις πραγματοποιηθείσες εργασίες και τα έξοδα στα οποία η ίδια είχε υποβληθεί.

26 Στις 9 Ιανουαρίου 2002, η προσφεύγουσα υπέβαλε καταγγελία ενώπιον του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή και, παράλληλα, ζήτησε από την Επιτροπή να αναστείλει τη διαδικασία ανακτήσεως. Με την καταγγελία αυτή, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι κατανοούσε την ανάγκη περατώσεως του προγράμματός της, αλλά επέμενε ότι έπρεπε να ληφθούν υπόψη οι ήδη πραγματοποιηθείσες εργασίες, καθώς και τα σχετικά έξοδα. Ζήτησε την επανεξέταση του φακέλου και την επανεκτίμηση του προς απόδοση προκαταβληθέντος ποσού. Με την από 18 Σεπτεμβρίου 2002 απόφασή του, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής αποφάνθηκε ότι δεν συνέτρεχε περίπτωση κακοδιοικήσεως εκ μέρους της Επιτροπής, κατά την έννοια του άρθρου 195 ΕΚ.

27 Στις 12 Ιουλίου 2002, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2002) 1702 περί ακυρώσεως της επιδοτήσεως FEDER 97.05.10.001 που είχε εγκριθεί στην προσφεύγουσα με την απόφαση SG(98)D/2251, της 18ης Μαρτίου 1998, με την οποία διέτασσε την απόδοση του ποσού που είχε προκαταβάλει η Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος περί οργανώσεως διεθνούς εκθέσεως στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας και της ενδύσεως στο Κάπρι (πρόγραμμα Eurespirit) (στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση), την οποία, κατά το άρθρο της 4, κοινοποίησε στην προσφεύγουσα.

28 Το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως ακυρώνει τη χορηγηθείσα επιδότηση, ενώ με το άρθρο 2 διατάσσεται η απόδοση της προκαταβολής των 200 000 ευρώ. Τα δύο αυτά άρθρα βασίζονται στο άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88. Στην εκτίμησή της, η Επιτροπή υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η ανικανότητα της προσφεύγουσας να προμηθεύσει τον κατάλογο των συμμετεχόντων στην έκθεση εντολέων και ΜΜΕ συνιστά κενό το οποίο θίγει την ίδια την ύπαρξη της επιδοτούμενης ενέργειας. Κατά συνέπεια, η αποτυχία του προγράμματος IBEX Eurespirit συνεπάγεται την ακύρωση της επιδοτήσεως και την ανάκτηση του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού.

29 Το άρθρο 3 της προσβαλλομένης αποφάσεως ορίζει ότι η εν λόγω απόφαση αντικαθιστά την επιστολή της 14ης Αυγούστου 2000 (βλ. ανωτέρω, σκέψη 24).

30 Η προσβαλλομένη απόφαση κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 15 Ιουλίου 2002 και παρελήφθη στις 16 Ιουλίου 2002.

Διαδικασία και επιχειρήματα των διαδίκων

31 Με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 24 Σεπτεμβρίου 2002, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή.

32 Μετά από έκθεση του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο τμήμα) αποφάσισε να κινήσει την προφορική διαδικασία και να καλέσει, δυνάμει του άρθρου 24, δεύτερο εδάφιο, του οργανισμού του Δικαστηρίου, την Ιταλική Κυβέρνηση να απαντήσει σε γραπτό ερώτημα.

33 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 4ης Μαΐου 2004, ακούστηκαν οι αγορεύσεις των διαδίκων και οι απαντήσεις τους στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου. Με την ευκαιρία αυτή διαβιβάστηκε στους διαδίκους η απάντηση της Ιταλικής Κυβερνήσεως στο ερώτημα που της έθεσε το Πρωτοδικείο. Μετά την υποβολή από τους διαδίκους γραπτών παρατηρήσεων επί της ως άνω απαντήσεως, ο πρόεδρος του δεύτερου τμήματος κήρυξε περατωθείσα τη διαδικασία.

34 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— κυρίως, να ακυρώσει την προσβαλλομένη απόφαση και να αναγνωρίσει ότι η χορηγηθείσα προκαταβολή ύψους 200 000 ευρώ δεν πρέπει να επιστραφεί·

— επικουρικώς, να ακυρώσει μερικώς την προσβαλλομένη απόφαση και να αναγνωρίσει ότι η χορηγηθείσα προκαταβολή ύψους 200 000 ευρώ δεν πρέπει να επιστραφεί στην Επιτροπή παρά μόνον όταν η τελευταία θα έχει λάβει απόφαση ως προς τη δυνατότητα χρηματοδοτήσεως των δαπανών που εμφανίζει η προσφεύγουσα και κατ' αναλογίαν του μέρους που δεν χρησιμοποιήθηκε από την προσφεύγουσα για το πρόγραμμα Eurespri t·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

35 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή ως εν μέρει απαράδεκτη·

— να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη κατά το μέρος που αφορά την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

36 Προς στήριξη της προσφυγής της, η προσφεύγουσα προβάλλει, κατ' ουσίαν, πέντε λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος, ο οποίος αφορά την έλλειψη αιτιολογίας, αντλείται από παράβαση του άρθρου 24 του κανονισμού 4253/88. Οι λοιποί λόγοι αντλούνται, αντιστοίχως, από την παραβίαση των αρχών της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της ασφάλειας δικαίου και της αναλογικότητας, καθώς και από την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, αντλουμένου από παράβαση του άρθρου 24 του κανονισμού 4253/88

37 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι παρέβη το άρθρο 24, παράγραφος 1, του κανονισμού 4253/88, παραλείποντας να ζητήσει από το οικείο κράτος μέλος, ήτοι την Ιταλική Δημοκρατία, να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί της επικείμενης ακυρώσεως της εν λόγω χρηματοδοτικής συνδρομής. Ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή παρέβη, έτσι, την υποχρέωση συνεργασίας που υπέχει σχετικά.

38 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι η λεπτομερής πληροφόρηση της Ιταλικής Κυβερνήσεως από την Επιτροπή περί της αποφάσεώς της να ακυρώσει την εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή ήταν απαραίτητη καθόσον, δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 4253/88, το κράτος μέλος ευθύνεται επικουρικά για την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών λόγω καταχρήσεως ή αμελείας.

39 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει, σχετικώς, ότι το Δικαστήριο, με απόφασή του της 12ης Φεβρουαρίου 2004, C-330/01 P, Hortiplant κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-1763), επιβεβαίωσε ότι το άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88 υποχρεώνει την Επιτροπή να ζητήσει από το οικείο κράτος μέλος ή τις αρχές που υποδεικνύονται από αυτό για την εκτέλεση της ενέργειας να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους εντός ορισμένης προθεσμίας.

40 Οι περιστάσεις της επίδικης υποθέσεως οδηγούν στο συμπέρασμα ότι στο ίδιο πρόσωπο συντρέχουν τόσο η ιδιότητα της ορισθείσας ως αρμόδιας αρχής όσο και η ιδιότητα του λήπτη κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής.

41 Πρώτον, η Επιτροπή έχει, πράγματι, δεχθεί πλήρως αυτή τη σώρευση ιδιοτήτων κατά τη διαχείριση του εν λόγω προγράμματος IBEX. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υπογράμμισε τον ασυνήθιστο χαρακτήρα της πρακτικής αυτής, αποδίδοντάς την στο ότι το εν λόγω πρόγραμμα IBEX είχε χρηματοδοτηθεί απευθείας από την Επιτροπή και αποκλειστικώς από κοινοτικούς πόρους ως «πρότυπο πειραματικό σχέδιο» που παρουσιάζει ιδιαίτερο κοινοτικό ενδιαφέρον, κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 4254/88. Είναι προφανές ότι, σε αυτό το πλαίσιο αμοιβαίων σχέσεων και χρηματοοικονομικών θεμάτων, τα συμφέροντα της Ιταλικής Δημοκρατίας δεν μπορούσαν να θιγούν ουσιωδώς.

42 Δεύτερον, το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού προβλέπει ότι οι αιτήσεις συνδρομής των διαρθρωτικών ταμείων συντάσσονται από το κράτος μέλος «ή από τις αρμόδιες αρχές που ορίζουν αυτά σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό ή άλλο επίπεδο» και υποβάλλονται στην Επιτροπή από το κράτος μέλος «ή από οποιονδήποτε οργανισμό τον οποίο, ενδεχομένως, ορίζει για το σκοπό αυτό».

43 Ωστόσο, δεν αμφισβητείται ότι η Ιταλική Κυβέρνηση, με επιστολή της 26ης Νοεμβρίου 1997 που απηύθυνε ο Υπουργός Βιομηχανίας, Εμπορίου και Βιοτεχνίας προς την Επιτροπή, εξουσιοδότησε ρητώς την προσφεύγουσα, δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 1, και του άρθρου 21, παράγραφος 1, του κανονισμού 4253/88, να εξασφαλίσει την εκτέλεση και την οικονομική διαχείριση της εν λόγω εκθέσεως.

44 Όπως διευκρίνισε η Ιταλική Κυβέρνηση απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου, υπήρξε πρόθεση κατά τη σύνταξη της ως άνω επιστολής να προσδοθεί στην προσφεύγουσα η ιδιότητα της «αρχής» και του «οργανισμού» κατά την έννοια των

διατάξεων αυτών. Η Ιταλική Κυβέρνηση προσέθεσε ότι θεώρησε ότι είχε, έτσι, μεταθέσει στην προσφεύγουσα την πλήρη ευθύνη της πραγματοποιήσεως του εν λόγω σχεδίου, με αποτέλεσμα η προσφεύγουσα να πρέπει επίσης να θεωρείται ως «αρχή που έχει οριστεί προς τον σκοπό αυτόν», κατά την έννοια του άρθρου 24, παράγραφος 1, του κανονισμού 4253/88.

45 Τρίτον, πρέπει να προστεθεί ότι, κατά τη διαχείριση του εν λόγω προγράμματος IBEX, η προσφεύγουσα ενημερώθηκε πλήρως για το γεγονός ότι της είχε ανατεθεί η ιδιότητα της «αρχής που έχει οριστεί προς τον σκοπό αυτόν» και αποδέχθηκε τον ρόλο αυτόν.

46 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, δεδομένου ότι στην προσφεύγουσα είχε προσδοθεί η ιδιότητα της «αρχής που έχει οριστεί προς τον σκοπό αυτόν» κατά την έννοια το άρθρου 24, παράγραφος 1, η Επιτροπή δεν είχε υποχρέωση να συμβουλευθεί την Ιταλική Κυβέρνηση προτού εκδώσει την προσβαλλομένη απόφαση, δεδομένου ότι η εν λόγω διάταξη της έδινε τη δυνατότητα, προτού προβεί στην ακύρωση της εν λόγω χρηματοδοτικής συνδρομής, να ζητήσει την υποβολή προτάσεων είτε από την Ιταλική Δημοκρατία είτε από τις αρχές που έχουν οριστεί από αυτήν.

47 Το συμπέρασμα αυτό δεν αντικρούεται από το καθεστώς ενώσεως ιδιωτικού δικαίου της προσφεύγουσας. Πράγματι, ο κανονισμός 4253/88 ουδαμώς απαγορεύει στα κράτη μέλη να επιφορτίζουν πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, και δη αυτό που προτείνει την πραγματοποίηση του προγράμματος που υποβλήθηκε στην Επιτροπή προς εξασφάλιση κοινοτικής χρηματοδοτήσεως, με έργα που συνίστανται στην παρακολούθηση των αιτήσεων χρηματοδοτικής συνδρομής και στην είσπραξη των καταβαλλόμενων ποσών κατά την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 1, και του άρθρου 21, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού. Πολλώ μάλλον όταν το οικείο χρηματοδοτικό πρόγραμμα αμυδρώς μόνον θίγει το δημόσιο συμφέρον του κράτους μέλους καταγωγής του λήπτη των κοινοτικών πόρων.

48 Εξάλλου, ο κανονισμός 1260/1999 — ο οποίος, προκειμένου να εξασφαλίσει μεγαλύτερη διαφάνεια στην κοινοτική νομοθεσία, συγκέντρωσε σε ένα μόνον κανονισμό τις διατάξεις τις σχετικές με τα διαρθρωτικά ταμεία και κατήργησε, μεταξύ άλλων, τον κανονισμό 4253/88 — διευκρίνισε το ζήτημα, ορίζοντας, στο άρθρο 9, στοιχείο ιδ', ως «διαχειριστική αρχή» «κάθε εθνική, περιφερειακή ή τοπική

αρχή ή φορέα [...] δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που ορίζεται από κράτος μέλος [...] για να διαχειρίζεται μια παρέμβαση για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού» και προσθέτοντας ότι «η διαχειριστική αρχή πληρωμής μπορεί να είναι ο ίδιος ο φορέας που αποτελεί την αρχή πληρωμής για τη συγκεκριμένη παρέμβαση».

49 Στον βαθμό που η προσφεύγουσα αναφέρεται στο άρθρο 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 4253/88, αρκεί να αναφερθεί ότι η υπό κρίση διαφορά δεν αφορά το υπό ποιες προϋποθέσεις η Ιταλική Δημοκρατία θα μπορούσε να ευθύνεται επικουρικώς για την απόδοση ποσού αχρεωστήτως καταβληθέντος από την Επιτροπή λόγω καταχρήσεως ή αμελείας στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος. Παρέλκει, επομένως, στο παρόν πλαίσιο — αυτό της ανακτήσεως καταβληθείσας στην προσφεύγουσα ενισχύσεως — η κρίση περί του αν η οικονομική ευθύνη προϋποθέτει την προηγούμενη νομότυπη εκ μέρους της Επιτροπής ενημέρωση της Ιταλικής Κυβερνήσεως για την πρόθεσή της να προβεί σε ακύρωση της εν λόγω συνδρομής.

50 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η Επιτροπή απηύθυνε αντίγραφο της από 14 Δεκεμβρίου 1999 επιστολής της στο αρμόδιο ιταλικό υπουργείο (βλ. ανωτέρω, σκέψη 22), με το οποίο ενημέρωσε την Ιταλική Κυβέρνηση ότι ήταν πιθανή η κίνηση της διαδικασίας ακυρώσεως της χορηγηθείσας χρηματοδοτικής συνδρομής. Λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση υποθέσεως, η πληροφόρηση αυτή πρέπει να θεωρηθεί ότι αρκεί ώστε η εν λόγω κυβέρνηση να είναι σε θέση, προκειμένου να προστατεύσει τα συμφέροντά της, να υποβάλει στην Επιτροπή παρατηρήσεις, πέραν των προτάσεων της αρχής που είχε διορίσει για τον σκοπό αυτόν.

51 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, με την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν παρέβη το άρθρο 24, παράγραφος 1, του κανονισμού 4253/88.

52 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί των λόγων που αντλούνται από την παραβίαση των αρχών της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της ασφάλειας δικαίου και της αναλογικότητας

53 Κατ' αρχάς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι το πρόγραμμα Eurespri t που παρουσίασε η προσφεύγουσα δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ και ότι η κρινομένη προσφυγή δεν αποσκοπεί στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως προκειμένου η προσφεύγουσα να ολοκληρώσει την υλοποίηση του προγράμματος ή να επιτύχει την καταβολή ολόκληρης της επιχορηγήσεως που της εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής, της 18ης Μαρτίου 1998. Συγκεκριμένα, ήδη κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία, η προσφεύγουσα διαπίστωσε ότι «πράγματι, η έκθεση δεν πραγματοποιήθηκε» (επιστολή της 18ης Σεπτεμβρίου 2000) και αντιλήφθηκε «την ανάγκη περατώσεως του προγράμματος αυτού» (καταγγελία της 9ης Ιανουαρίου 2002 ενώπιον του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή).

54 Κατά συνέπεια, οι τρεις αυτοί λόγοι ακυρώσεως αποσκοπούν απλώς στην απόδειξη του παράνομου χαρακτήρα της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά την απόδοση του συνόλου της προκαταβολής 200 000 ευρώ χωρίς να ληφθούν υπόψη οι δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε η προσφεύγουσα κατά την έναρξη του προγράμματος και λόγω των προσπαθειών που κατέβαλε για την υλοποίησή του. Στο πλαίσιο αυτό, η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι, εν πάση περιπτώσει, οι δαπάνες αυτές θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν αν η έκθεση Eurespri t είχε πραγματοποιηθεί. Προσθέτει ότι, λόγω των πολυάριθμων επιστολών της και των διαφόρων αιτήσεων τροποποιήσεως που υπέβαλε η ίδια, η Επιτροπή ήταν ενήμερη για τις δυσκολίες που χαρακτηρίζουν την οργάνωση εκθέσεων όπως αυτής του αρχικού προγράμματος.

55 Τέλος, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι κακώς αρνήθηκε να αναγνωρίσει κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία ότι οι δαπάνες τις οποίες είχε παρουσιάσει η προσφεύγουσα στα πρώτα στάδια του προγράμματός της μπορούσαν να καλυφθούν από κοινοτική χρηματοδότηση, με την αιτιολογία ότι δεν πιστοποιούνταν επαρκώς. Κατά την προσφεύγουσα, η πιστοποίηση των δαπανών ήταν αναγκαία μόνο μετά την ολοκλήρωση της ενέργειας.

56 Πρέπει, σχετικώς, να υπομνησθεί ότι το άρθρο 24, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 4253/88 δίνει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να ακυρώσει το σύνολο της χορηγηθείσας χρηματοδοτικής συνδρομής αν η πραγματοποίηση της χρηματοδοτούμενης ενέργειας «δεν φαίνεται να δικαιολογεί ούτε τμήμα ούτε το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής που έχει χορηγηθεί» (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιανουαρίου 2002, C-500/99 P, Conserve Italia κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-867, σκέψεις 88 έως 90).

57 Στην υπό κρίση υπόθεση, η χρηματοδοτηθείσα ενέργεια ήταν μία έκθεση αγοραστών IBEX στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας και της ενδύσεως, οι λεπτομέρειες της οποίας περιγράφονταν στον φάκελο που υπέβαλε η προσφεύγουσα και τα ουσιώδη στοιχεία της οποίας καθορίζονται στο vade-mecum και στη δήλωση λήπτη που υπέγραψε η προσφεύγουσα.

58 Όπως προκύπτει από τα τελευταία αυτά κείμενα, η ουσία μιας τέτοιας εκθέσεως συνίσταται στο να καθίσταται δυνατό στις μεγάλες επιχειρήσεις και τις επιλέξιμες για κοινοτική χρηματοδότηση ΜΜΕ συγκεκριμένου κλάδου να οργανώσουν εκ των προτέρων προγραμματισμένες συναντήσεις προκειμένου να καθιερώσουν εμπορική και τεχνολογική μεταξύ τους συνεργασία. Κατά συνέπεια, η επιλογή των συνεργατών θεωρείται θεμελιώδης για την επιτυχία του προγράμματος. Ο οργανωτής πρέπει να ακολουθεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα που να περιλαμβάνει οκτώ στάδια και να παρουσιάσει, τουλάχιστον τέσσερις μήνες προ της ημερομηνίας διεξαγωγής της εκθέσεως, προσωρινή έκθεση με τον κατάλογο των ήδη εγγεγραμμένων επιχειρήσεων.

59 Ωστόσο, η έκθεση που προγραμματίστηκε από την προσφεύγουσα — η οποία επρόκειτο να διοργανωθεί στο Κάπρι και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για τη συνάντηση επί τρεις ημέρες 60 έως 70 μεγάλων επιχειρήσεων και 300 έως 350 ΜΜΕ — δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ, ούτε καν μερικώς.

60 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσφεύγουσα απώλεσε κάθε δικαίωμα στην εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή. Πράγματι, η υποχρέωση υλοποιήσεως του προγράμματος αποτελούσε την κύρια υποχρέωση της προσφεύγουσας και, εξ αυτού του γεγονότος, αποτελούσε προϋπόθεση για τη χορήγηση της χρηματοδοτικής συνδρομής (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Απριλίου 1996, Τ-551/93 και Τ-231/94 έως Τ-234/94, Industrias Pesqueras Campos κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-247, σκέψη 160). Η μερική χρηματοδότηση από την Επιτροπή θα ήταν δυνατή μόνο στην περίπτωση μερικής πραγματοποιήσεως του προγράμματος, επί παραδείγματι, εάν η έκθεση είχε τελικώς οργανωθεί, αλλά για περίοδο μικρότερη των τριών ημερών ή για αριθμό συμμετεχόντων μικρότερο του αρχικώς προβλεφθέντος από την προσφεύγουσα. Η έκθεση αυτή έπρεπε, πάντως, να έχει πραγματοποιηθεί.

61 Δεδομένου ότι η εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή εγκρίθηκε ειδικώς και αποκλειστικώς για την πραγματοποίηση της εκθέσεως αγοραστών IBEX, και όχι

για εργασίες που η προσφεύγουσα θεωρεί γενικώς χρήσιμες διότι, κατά τη διατύπωσή της, «επιτρέπουν την άντληση εποικοδομητικών συμπερασμάτων σχετικά με τον κλάδο» (επιστολή της 18ης Σεπτεμβρίου 2000), οι δαπάνες που εμφάνισε η προσφεύγουσα για τις εργασίες αυτές δεν μπορούν να βαρύνουν τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

62 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η αιτίαση προς την Επιτροπή ότι κακώς αρνήθηκε την αναγνώριση της δυνατότητας χρηματοδοτήσεως των δαπανών στις οποίες φέρεται ότι υποβλήθηκε η προσφεύγουσα για την προετοιμασία της εκθέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής. Πράγματι, ακόμη και στην περίπτωση αναγνωρίσεως των δαπανών αυτών και καταβολής από την Επιτροπή της δεύτερης δόσεως της επιχορηγήσεως στην προσφεύγουσα, αυτή θα έπρεπε, λόγω της πλήρους αποτυχίας του προγράμματός της, να επιστρέψει το σύνολο των προκαταβολών που έχει λάβει.

63 Εν πάση περιπτώσει, δικαίως η Επιτροπή αρνήθηκε την καταβολή της δεύτερης δόσεως της χρηματικής ενισχύσεως και την αναγνώριση της δυνατότητας χρηματοδοτήσεως των δαπανών στις οποίες ισχυρίζεται ότι υποβλήθηκε η προσφεύγουσα κατά την υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος. Πράγματι, παρότι η δήλωση λήπτη που υπέγραψε η προσφεύγουσα αναφέρει ρητώς, στο σημείο 3, ότι η καταβολή της δόσεως αυτής τελεί υπό την προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, της υποβολής μιας προσωρινής οικονομικής καταστάσεως «η οποία να βεβαιώνει ότι τουλάχιστον 50 % της πρώτης δόσεως της ενισχύσεως αυτής έχει ήδη διατεθεί» («attesting that at least 50 % of the first instalment of this subsidy has already been spent»), η προσφεύγουσα περιορίστηκε στο να διαβιβάσει στην Επιτροπή έναν απλό κατάλογο των εξόδων στα οποία ισχυρίζεται ότι υποβλήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος, χωρίς να «βεβαιώνει» — με την προσκόμιση τιμολογίων ή αποδείξεων κινήσεως λογαριασμού — ότι υποβλήθηκε πράγματι στα έξοδα αυτά για την πραγματοποίηση του εν λόγω προγράμματος.

64 Πρέπει να προστεθεί ότι, με επιστολή της 12ης Ιανουαρίου 1999 –ήτοι, σε χρόνο κατά τον οποίον η προσφεύγουσα είχε ακόμη την πρόθεση να πραγματοποιήσει το πρόγραμμα, αλλά σε ημερομηνία μεταγενέστερη της αρχικώς προβλεφθείσας–, η Επιτροπή επέστησε την προσοχή της προσφεύγουσας στο γεγονός ότι όφειλε να προσκομίσει οικονομική έκθεση εμφαίνουσα την κατάστασητων εξόδων σε σχέση

με τον εγκριθέντα προϋπολογισμό. Προς τον σκοπό αυτόν, της διαβίβασε έντυπο προς συμπλήρωση από το οποίο προκύπτει ότι η καταβολή της δεύτερης και της τρίτης δόσεως και του υπολοίπου της εγκεκριμένης ενισχύσεως τελούσε υπό την προϋπόθεση της πιστοποιήσεως των προβαλλομένων δαπανών. Η προσφεύγουσα δεν συμπλήρωσε το έντυπο αυτό, ούτε το έστειλε στην Επιτροπή, προκειμένου να επιτύχει την καταβολή της δεύτερης δόσεως.

65 Κατά πάγια νομολογία, οι αιτούντες συνδρομή και οι δικαιούχοι αυτής αναλαμβάνουν την υποχρέωση ενημερώσεως και εντιμότητας που τους επιβάλλει να φροντίζουν να παρέχουν στην Επιτροπή αξιόπιστες πληροφορίες που δεν θα την παραπλανούν, διαφορετικά το σύστημα ελέγχου και αποδείξεως που προβλέπεται για να εξακριβώνεται αν πληρούνται οι όροι χορηγήσεως της συνδρομής δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει ορθά (απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Οκτωβρίου 2002, T-180/00, Astipesca κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-3985, σκέψη 93, και η εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

66 Η Επιτροπή δεν μπορεί, επομένως, να κατηγορηθεί ότι προκάλεσε τις καθυστερήσεις στην εκτέλεση του προγράμματος και την τελική αποτυχία του εξαιτίας της αρνήσεώς της να συνεχίσει τη χρηματοδότηση πέραν της πρώτης δόσεως της εγκριθείσας ενισχύσεως. Καίτοι η προσφεύγουσα ζήτησε πράγματι εγκαίρως από την Επιτροπή να μεταθέσει την ημερομηνία πραγματοποιήσεως της εκθέσεως, από την ως άνω αλληλογραφία μεταξύ των διαδίκων (βλ. ανωτέρω, σκέψεις 16 έως 24) προκύπτει ότι η Επιτροπή ανταποκρίθηκε πάντοτε εποικοδομητικώς στα αιτήματα τροποποιήσεως και στις τροποποιημένες εκδοχές του προγράμματος που της παρουσίασε η προσφεύγουσα. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να αποδοθεί στη στάση της Επιτροπής η αποτυχία της προσφεύγουσας να βρει κατάλληλη ημερομηνία για την προγραμματισμένη έκθεση, να συντονίσει, ενδεχομένως, την ημερομηνία αυτή με τις ημερομηνίες άλλων εκδηλώσεων της ίδιας φύσεως και να καλύψει ένα από τα βασικά προαπαιτούμενα της προγραμματισμένης εκθέσεως, ήτοι την κοινοποίηση καταλόγου 60 έως 70 εντολέων και 300 έως 350 ΜΜΕ εγγεγραμμένων στην εν λόγω έκθεση. Εξάλλου, η ίδια η προσφεύγουσα απέδωσε τις δυσκολίες στις οποίες προσέκρουσε το πρόγραμμά της στα συγκεκριμένα εμπόδια του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας (επιστολή της 10ης Ιανουαρίου 2000, βλ. ανωτέρω, σκέψη 23) και στην έλλειψη ανταποκρίσεως από τις επιχειρήσεις του κλάδου, υποστηρίζοντας ότι ο κλάδος διέρχεται κρίση, κυρίως διαρθρωτική (τρίτη προσωρινή έκθεση Οκτωβρίου 1999). Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή πρόκειται για γεγονότα που εμπίπτουν αποκλειστικώς στην ευθύνη της προσφεύγουσας, ενώσεως που δραστηριοποιείται στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας.

67 Υπ' αυτές τις συνθήκες και αφού διαπίστωσε ότι η προτεινόμενη από την προσφεύγουσα έκθεση αγοραστών δεν είχε πραγματοποιηθεί στις προβλεπόμενες ημερομηνίες, η Επιτροπή είχε κάθε λόγο να ακυρώσει το σύνολο της χρηματοδοτικής συνδρομής και να προβεί στην ανάκτηση της χορηγηθείσας προκαταβολής. Εν πάση περιπτώσει, ελλείψει αξιόπιστης βεβαιώσεως των δαπανών στις οποίες ισχυρίζεται ότι υποβλήθηκε στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να αναγνωρίσει τις δαπάνες αυτές, τουλάχιστον όχι στο σύνολό τους, ως δυνάμενες να καλυφθούν από την κοινοτική χρηματοδότηση και να προβεί στην ανάκτηση μέρους μόνον της ήδη χορηγηθείσας προκαταβολής.

68 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσβαλλομένη απόφαση πρέπει θεωρηθεί ότι τελεί σε αναλογία προς την πλήρη αποτυχία του εν λόγω προγράμματος.

69 Προκύπτει, επίσης, ότι η προσφεύγουσα, έχοντας επίγνωση της αποτυχίας του προγράμματός της, δεν μπορούσε δικαιολογημένα να προσδοκά ότι η Επιτροπή δεν θα επιδίωκε την ανάκτηση της προκαταβολής, πολλώ μάλλον όταν η Επιτροπή είχε επανειλημμένως ενημερώσει την προσφεύγουσα, κατά την αλληλογραφία τους (βλ. ανωτέρω, σκέψεις 17 έως 19 και 27), ότι η προσφεύγουσα είχε παραβεί βασικές υποχρεώσεις κατά την εκτέλεση του προγράμματος και ότι, μεταξύ άλλων, δεν είχε βεβαιώσει ότι οι δαπάνες στις οποίες είχε υποβληθεί μπορούσαν να καλυφθούν από κοινοτική χρηματοδότηση. Επομένως, αποκλείεται να γεννήθηκε η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που επικαλείται με τον ισχυρισμό της η προσφεύγουσα.

70 Τέλος, έχοντας υπόψη της το άρθρο 24 του κανονισμού 4253/88, το vade-mecum και τη δήλωση λήπτη, η προσφεύγουσα έπρεπε να αναμένει ότι θα έπρεπε να αποδώσει την επιχορήγηση που είχε λάβει σε περίπτωση που δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις χορηγήσεως. Επομένως, βάσει της διατάξεως αυτής, η προσβαλλομένη απόφαση είναι σύμφωνη με την αρχή της ασφάλειας δικαίου.

71 Κατά συνέπεια, οι λόγοι ακυρώσεως που αντλούνται από την παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

Επί του λόγου ακυρώσεως που αντλείται από την έλλειψη αιτιολογίας

72 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν της επιτρέπει να κατανοήσει γιατί τα στοιχεία που προσκόμισε κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία, μεταξύ άλλων η τρίτη έκδοση της προσωρινής εκθέσεως της 18ης Οκτωβρίου 1999, καθώς και οι αιτήσεις τροποποιήσεως του προγράμματος και ο απολογισμός των δαπανών στις οποίες υποβλήθηκε, θεωρήθηκαν ανεπαρκή για τη χορήγηση της εν λόγω χρηματοδοτήσεως.

73 Πρέπει, συναφώς, να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η αιτιολόγηση μιας ατομικής αποφάσεως πρέπει να καθιστά εμφανή κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο τη συλλογιστική της κοινοτικής αρχής που εκδίδει την πράξη, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και στο αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκεί τον έλεγχό του. Η ύπαρξη επαρκούς αιτιολογίας πρέπει να εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως. Η αιτιολογία δεν απαιτείται να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται (απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 63, και η εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

74 Στην υπό κρίση υπόθεση, η προσβαλλομένη απόφαση αιτιολογήθηκε από την αποτυχία του προγράμματος Euresprit, από την αδυναμία της προσφεύγουσας να προμηθεύσει τον κατάλογο των εντολέων και των ΜΜΕ που συμμετείχαν στην έκθεση λόγω ελλείψεως οικονομικής εκθέσεως συνοδεύουσας την προσωρινή έκθεση. Επιπλέον, η απόφαση αυτή παρέπεμπε στην αλληλογραφία μεταξύ της Επιτροπής και της προσφεύγουσας σχετικά με τα στοιχεία που έλειπαν για τη συνέχιση του προγράμματος (σκέψεις 7 έως 14, 21 και 22 της προσβαλλομένης αποφάσεως). Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, η προσφεύγουσα ήταν σε θέση να γνωρίζει πλήρως τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή εξέδωσε την προσβαλλομένη απόφαση και, ενδεχομένως, να τους αμφισβητήσει, και το Πρωτοδικείο ήταν πλήρως σε θέση να ασκήσει έλεγχο νομιμότητας.

75 Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός που αντλείται από την έλλειψη αιτιολογίας δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

76 Επειδή κανένας από τους λόγους που προβλήθηκαν προς στήριξη των κύριων και επικουρικών ισχυρισμών δεν έγινε δεκτός, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της ως αβάσιμη, ενώ παρέλκει η εξέταση των ισχυρισμών της Επιτροπής περί απαραδέκτου του δεύτερου κυρίου αιτήματος και των επικουρικών αιτημάτων.

Επί των δικαστικών εξόδων

77 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της προσφεύγουσας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Η προσφεύγουσα φέρει τα δικαστικά της έξοδα, καθώς και τα έξοδα της Επιτροπής.

Pirrung Meij Forwood

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Σεπτεμβρίου 2004.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

J. Pirrung